

ประชุมชี้แจงแนวทางการขับเคลื่อนงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ของสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด

ประเด็นการขับเคลื่อนการพัฒนาสมุนไพร

กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน

วันพุธที่ 25 พฤษภาคม 2565

ผ่านระบบออนไลน์ (Zoom Meeting)

ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี

แผนแม่บทแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนาสมุนไพรไทย ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2560-2565)

โดยแผนแม่บทได้กำหนดให้มียุทธศาสตร์ในการบรรลุตาม เป้าหมาย 4 ยุทธศาสตร์ คือ

ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

เกษตรกรชีวภาพ “ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ ในการสร้างมูลค่าเพิ่มของภาคการผลิต และนำไปสู่การผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง จากฐานเกษตรกรรมและฐานทรัพยากรชีวภาพ และสร้างความมั่นคงของประเทศทั้งด้าน อาหารและสุขภาพ โดยเฉพาะพืชสมุนไพรที่ประเทศไทยมีศักยภาพในการผลิตและส่งออก ผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรในระดับภูมิภาคและระดับโลก โดยการส่งเสริมการทำเกษตรกรรม แบบยั่งยืน รวมถึงการส่งเสริมการปลูกสมุนไพรเป็นพืชเศรษฐกิจตามความเหมาะสมของ สภาพแวดล้อมในพื้นที่ เพื่อการผลิตและแปรรูปสำหรับอุตสาหกรรมทางการแพทย์การสร้าง เสริมสุขภาพและพัฒนาต่อยอดสู่อุตสาหกรรมอื่น ๆ โดยคำนึงถึงปริมาณและคุณภาพ มาตรฐานตามความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ และการส่งเสริมการ วิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้นวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่นเทคโนโลยีสะอาด เทคโนโลยี วัสดุ และนาโนเทคโนโลยี เพื่อการเกษตรและการแปรรูปสินค้าจากความหลากหลายทาง ชีวภาพ รวมทั้งผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร โดยสร้างความร่วมมือที่ใกล้ชิดระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชนที่มีองค์ความรู้ ภูมิปัญญาดั้งเดิม พัฒนาต่อยอดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พร้อมทั้งส่งเสริมให้มีการนำวัตถุดิบเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์ ในอุตสาหกรรม และพลังงานที่เกี่ยวข้องกับชีวภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ”

ยุทธศาสตร์ที่ 1

ส่งเสริมผลิตผลของสมุนไพรไทยที่มีศักยภาพตามความ ต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 2

พัฒนาอุตสาหกรรมและการตลาดสมุนไพรให้มี คุณภาพระดับสากล

ยุทธศาสตร์ที่ 3

ส่งเสริมการใช้สมุนไพรเพื่อการรักษาโรคและการสร้าง เสริมสุขภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 4

สร้างความเข้มแข็งของ การบริหารและนโยบาย ภาครัฐเพื่อการขับเคลื่อน สมุนไพรไทยอย่างยั่งยืน

แผนการส่งเสริม การเพิ่มผลิตภาพสมุนไพรที่มีคุณภาพสู่การผลิตสมุนไพรที่มีมูลค่าสูง (High value added) สนับสนุนให้เกิดเศรษฐกิจ BCG เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคเกษตร กระจายรายได้สู่เกษตรกร โดย

1. ต้นน้ำ ผลิตสมุนไพรปลอดภัยให้ได้มาตรฐาน GAP หรือเกษตรอินทรีย์ ใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมในการผลิต ส่งเสริมการผลิตในระบบเกษตรแปลงใหญ่ สนับสนุนกลุ่มวิสาหกิจชุมชน สหกรณ์

2. กลางน้ำ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ ใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มมูลค่า มีนวัตกรรมต่อยอด มีการลงทุนวิจัย

3. ปลายน้ำ ส่งเสริมตลาดชุมชน ออนไลน์ ตลาดกลางสมุนไพร

Product Champion 12 ชนิด

กวางเครือขาว

กระชายดำ

ขมิ้นชัน

บัวบก

มะขามป้อม

กระชาย

พริก

ฟ้าทะลายโจร

กระเจี๊ยบแดง

หญ้าหวาน

ว่านหางจระเข้

ไพล

คณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ ภายใต้พระราชบัญญัติผลิตภัณฑ์สมุนไพรแห่งชาติ พ.ศ. 2562

ประธาน

- นายกรัฐมนตรี

รองประธาน

- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรรมการ

- กรรมการโดยตำแหน่ง 21 คน (ปลัด อธิบดี นายกสภา ประธานสภาฯ)
- กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษา 3 ด้าน) 3 คน
- กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (ผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ 9 ด้าน) 9 คน

กรรมการและเลขานุการ

- อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

ผู้ช่วยเลขานุการ

- รองอธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
- รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร
- รองเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา

กลไกการขับเคลื่อนแผนงานด้านผลิตภัณฑ์สมุนไพรแห่งชาติ (อนุกรรมการ)

คณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ

คณะกรรมการผลิตภัณฑ์
สมุนไพร (อย.)

<p>คณะอนุกรรมการ ยุทธศาสตร์สมุนไพรแห่งชาติ</p>	<p>คณะอนุกรรมการ วิจัยและนวัตกรรมสมุนไพร</p>	<p>คณะอนุกรรมการ วัตถุดิบสมุนไพร</p>	<p>คณะอนุกรรมการ ส่งเสริมอุตสาหกรรมและ ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์สมุนไพร</p>	<p>คณะอนุกรรมการ ส่งเสริมภาพลักษณ์ และการตลาดสมุนไพร</p>
<p>ที่ปรึกษา : กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านกฎหมาย/การค้าและการ ลงทุน/การคุ้มครองผู้บริโภค</p>	<p>ที่ปรึกษา : กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการแพทย์แผนไทย/วิจัยและ พัฒนา/สมุนไพร</p>	<p>ที่ปรึกษา : กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านเกษตรและพันธุ์พืช/สมุนไพร/ สิ่งแวดล้อม</p>	<p>ที่ปรึกษา : กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านอุตสาหกรรม/การค้าและการ ลงทุน/สมุนไพร/การแพทย์แผนไทย</p>	<p>ที่ปรึกษา : กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการค้าและการลงทุน/ อุตสาหกรรม</p>
<p>ประธาน : ปลัด สธ. เลขานุการร่วม : รองอธิบดีกรมการ แพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก เลขานุการร่วม : รองเลขาธิการ อย. ผู้ช่วยเลขที่ 1: ผอ.กองสมุนไพรเพื่อเศรษฐกิจ ผู้ช่วยเลขที่ 2: ผอ.กองวิชาการและแผนงาน ผู้ช่วยเลขที่ 3: ผอ.กองผลิตภัณฑ์สมุนไพร</p>	<p>ประธาน : ปลัด อว. เลขานุการร่วม : ผอ.สกสว. เลขานุการร่วม : ผอ.สวทช. เลขานุการร่วม : ผอ.สวท. เลขานุการร่วม : ผอ.สถาบัน การแพทย์แผนไทย</p>	<p>ประธาน : ปลัด กษ. เลขานุการร่วม : ผอ.กองนโยบาย เทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและ เกษตรกรรมยั่งยืน เลขานุการร่วม : ผอ.สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้า เกษตร เลขานุการร่วม 2 : ผอ.กองพัฒนายาแผนไทยและ สมุนไพร</p>	<p>ประธาน : ปลัด อก. เลขานุการ : ผอ.กองพัฒนาขีด ความสามารถอุตสาหกรรม เลขานุการร่วม : ผอ.กองสมุนไพรเพื่อเศรษฐกิจ</p>	<p>ประธาน : ปลัด พณ. เลขานุการร่วม : ผอ.กองธุรกิจ ภูมิภาคและชุมชน เลขานุการร่วม : ผอ.สำนักพัฒนา และส่งเสริมธุรกิจบริการ เลขานุการร่วม : ผอ.กองสมุนไพร เพื่อเศรษฐกิจ</p>

เมืองสมุนไพร Herbal city

เมืองสมุนไพร (Herbal City) คือ จังหวัดที่มีความพร้อมทั้งด้านภูมิรัฐศาสตร์ ความเป็นอัตลักษณ์วิถีชีวิต วัฒนธรรม ท้องถิ่นที่เหมาะสม รวมถึงจุดเด่นทั้งด้านการส่งเสริมการปลูกเพื่อเป็นแหล่งผลิตวัตถุดิบสมุนไพรของประเทศ การจัดการบริการด้วยการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก และการเป็นแหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์สมุนไพรและแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

เมืองสมุนไพร 14 จังหวัด 12 เขต สุขภาพ

ยกระดับเมืองสมุนไพรเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานของประเทศ

จุดเน้นยุทธศาสตร์ เมืองสมุนไพร	จังหวัด
การเกษตรและวัตถุดิบสมุนไพร 	อำนาจเจริญ สุรินทร์ มหาสารคาม อุทัยธานี สกลนคร
อุตสาหกรรมสมุนไพร 	นครปฐม สระบุรี ปราจีนบุรี จันทบุรี
การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และการแพทย์แผนไทย 	เชียงราย พิษณุโลก อุดรธานี สุราษฎร์ธานี สงขลา

การขับเคลื่อนสมุนไพรตามแผนยุทธศาสตร์ที่ 1 ทั้ง 10 เป้าหมาย ภายใต้คณะกรรมการวัตถุบสมุนไพรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เป้าหมาย	ดำเนินการ
1 มีการปลูกสมุนไพรที่ได้คุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด 43,000 ไร่	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ดำเนินการส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรให้เกษตรกร จำนวน 368,260 ราย พื้นที่ปลูกสมุนไพร 1,059,818 ไร่
	พื้นที่ปลูกได้มาตรฐาน 66,947 ไร่
	ชนิดพืช 88 ชนิด
	กรมส่งเสริมการเกษตร (ข้อมูล ทบก) ,กรมวิชาการเกษตร (GAP), สปก. (พื้นที่ สปก.)

พื้นที่ปลูกมาตรฐาน GAP จำนวน 51,931 ไร่

พื้นที่ปลูกมาตรฐานอินทรีย์ 15,016 ไร่

รวม พื้นที่ปลูกสมุนไพรที่ได้มาตรฐาน 66,947 ไร่ เกษตรกรรวม 35,830 ราย

3

เป้าหมาย	ดำเนินการ
มีข้อกำหนดมาตรฐาน GAP/GACP หรือมาตรฐานอื่นของพืชสมุนไพร อย่างน้อย 30 ชนิด (มกอช.)	มกอช. จัดทำมาตรฐานสินค้า GAP และมาตรฐานพืชสมุนไพรตามกลุ่มของส่วนที่ใช้ของพืช จำนวน 5 ฉบับ ได้แก่ ฉบับที่ 1 หัว เหง้า และราก ฉบับที่ 2 ใบ ส่วนเหนือดิน และทั้งต้น ฉบับที่ 3 ดอก ฉบับที่ 4 ผล และเมล็ด
	โดยในปี 2565 มกอช. จะจัดทำเอกสารเผยแพร่พืชสมุนไพร จำนวน 4 ชนิด ได้แก่ กระชายดำ ขมิ้นชัน ไพล และฟ้าทะลายโจร ที่มีรายละเอียดอธิบายเรื่องการปลูก พันธุ์ที่ใช้ปลูก และการปฏิบัติเพื่อให้ได้สารสำคัญตามที่กำหนด ส่วนมาตรฐานพืชสมุนไพรตามกลุ่มของส่วนที่ใช้ของพืช 5 ฉบับ เป็นข้อมูลทั่วไปของพืชสมุนไพรทุกชนิด

เป้าหมาย	ดำเนินการ								
2 กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ วิชาทกิจ ชุมชน ได้รับการ ส่งเสริมการแปรรูป หลังการเก็บเกี่ยว ณ สถานที่ปลูก และการผลิต ผลิตภัณฑ์และสารสกัดอย่างง่ายใน ระดับชุมชน 50 แห่ง	หน่วยงาน	2560	2561	2562	2563	2564	2565	รวม	
	กรมส่งเสริมฯ	7	9	10	8	23	21	78	
	กรมวิชาการฯ	ดำเนินการในพื้นที่เดิม					20		20
	ส.ป.ก.	ดำเนินการในพื้นที่เดิม					49		49
	กรมส่งเสริม สหกรณ์	กลุ่มสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ดำเนินธุรกิจรวบรวมสมุนไพร					10		13
รวมทั้งสิ้น								160	

* มีแผนส่งเสริมพัฒนาเกษตรกร สหกรณ์ วิชาทกิจชุมชน ที่ได้รับการส่งเสริมการแปรรูปหลังการเก็บเกี่ยว ณ สถานที่ปลูกและการผลิตผลิตภัณฑ์และสารสกัดอย่างง่ายในระดับชุมชน

เป้าหมาย	ดำเนินการ				
4 มีแผนที่ความเหมาะสมของที่ดินสำหรับปลูกพืชสมุนไพร (Land Suitability) อย่างน้อย 30 ชนิด (กรมพัฒนาที่ดิน)	จัดทำ Land Suitability ของพืชสมุนไพร จำนวน 24 ชนิด				
	ปี 2560 (Product champion)				จำนวน
	ขมิ้นชัน	ไพล	บัวบก	กระชายดำ	4
	103.9	120.4	113	103	
	ปี 2561				10
	ฟ้าทะลายโจร	กระชายเหลือง	กระวาน	ข่า	
	ขิง	คำฝอย	ตะไคร้	บุก	
	พริกไทย		ว่านชักมดลูก		
	ปี 2562				10
	กระเจี๊ยบแดง	เก็กฮวย	ตีปัส	บอระเพ็ด	
	พญาขอ	เพชรสังฆาต	มะระขี้เทย	มะลิ	
	มะแว้งเครือ		มะแว้งต้น		
	ปี 2564				
	กรมพัฒนาที่ดินนำแผนที่ความเหมาะสมของที่ดินสำหรับปลูกพืชสมุนไพร 14 ชนิด นำขึ้น Agri map ได้แก่ ขมิ้นชัน ไพล บัวบก กระชายดำ ฟ้าทะลายโจร กระชายเหลือง กระวาน ขิง คำฝอย บุก กระเจี๊ยบแดง ตีปัส พญาขอ มะแว้งเครือ				
	ปี 2565				
สมุนไพรอีก 10 ชนิด อยู่ระหว่างการดำเนินการในการนำขึ้น Agri map และจะจัดทำแผนที่ความเหมาะสมเพิ่มเติม				12	
อีก 12 ชนิดพืช (เจียวกู่หลาน พริกขี้หนู ชุมเห็ดเทศ ย่านาง กัญชง มะกรูด กัญชา กระเทียม กวาวเครือขาว มะขามป้อม หญ้าหวาน ว่านหางจระเข้)					
รวม				36	

การขับเคลื่อนสมุนไพรตามแผนยุทธศาสตร์ที่ 1 ทั้ง 10 เป้าหมาย ภายใต้คณะกรรมการวัตถุเสพติดสมุนไพรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ต่อ)

เป้าหมาย	ผล
<p>5 มีฐานข้อมูลพื้นที่ปลูกพืชสมุนไพร (Land Use) 1 ฐานข้อมูล</p>	<p>กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จะดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลพื้นที่ปลูกพืชสมุนไพร ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นหน่วยงานกลางดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลการผลิตสมุนไพร (สป.กษ, กสท, กวก, พด., ส.ป.ก., กสส)</p>

เป้าหมาย	ผล
<p>6 มีห้องปฏิบัติการที่ได้รับรองมาตรฐาน ISO 17025 ให้บริการตรวจสอบคุณภาพวัตถุดิบ จำนวนเพิ่มขึ้น อย่างน้อย 15 แห่ง (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 10 แห่ง และมหาวิทยาลัยต่าง ๆ 5 แห่ง)</p>	<p>- กระทรวงเกษตรฯ ขับเคลื่อน AIC โดยมีสถาบันการศึกษา ร่วมดำเนินการถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรม และมีสถาบันการศึกษา จำนวน 3 แห่ง (ม.มหิดล, ม.ขอนแก่น และ ม.แม่ฟ้าหลวง) ที่มีความพร้อมเรื่องห้องปฏิบัติการได้มาตรฐาน ISO 17025 ให้บริการตรวจสอบวัตถุดิบ</p> <p>- มอบหมายกรมวิชาการเกษตรพัฒนาห้องปฏิบัติการได้มาตรฐาน ISO 17025</p>
<p>7 มีระบบตลาดกลาง 4 แห่ง และตลาดอิเล็กทรอนิกส์ 1 แห่ง (E-Market)</p>	<p>ระบบตลาดกลาง 1 ตลาด คือ ตลาดไท (กสท) และตลาดอิเล็กทรอนิกส์ DGT farm 1 แห่ง โดย (มกอช.) ปี 2565 มกอช.พัฒนาแอปพลิเคชันสินค้าเกษตรมาตรฐาน-ออนไลน์ (DGT Farm) (กสท, มกอช, อตค.ม สธ,)</p>
<p>8 มีข้อกำหนดมาตรฐานสมุนไพรในตำรามาตรฐานสมุนไพรไทย (Thai Herbal Pharmacopoeia, THP) เพิ่มขึ้น 75 รายการ</p>	<p>จัดทำข้อกำหนดมาตรฐานยา 109 รายการ จัดเป็น 4 volume (กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์)</p>

เป้าหมาย	ผล
<p>9 มีฐานข้อมูลพืชสมุนไพรและภูมิปัญญาการใช้ประโยชน์ของประเทศไทย (National Database of Thai Plants)</p>	<p>1) กรมป่าไม้ สำรวจพันธุ์พืชสมุนไพรในเขตป่าสงวนแห่งชาติ โดยพบสมุนไพรที่น่าสนใจ จำนวน 25 ชนิด เผยแพร่บนเว็บไซต์ของกรมป่าไม้ 2) กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง มีระบบฐานข้อมูลสมุนไพรจากป่าชายเลนในพื้นที่ 6 จังหวัด และมีแผนดำเนินการในปี 2565 อีก 3 จังหวัด 3) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช มีระบบฐานข้อมูลพืชป่าสมุนไพร 1 ฐานประกอบด้วยข้อมูลพืชสมุนไพรจำนวน 756 ชนิด 343 ตำรับยา ตามลิงก์ (https://www.dnp.go.th/botany/herb.html) จัดเก็บตัวอย่างพรรณไม้สมุนไพรแบบแห้ง 50 ตัวอย่าง และตัวอย่างที่มีชีวิต 100 ชนิด (กรมป่าไม้, กรมทรัพยากรทางทะเลชายฝั่ง, กรมอุทยานสัตว์ป่าและพันธุ์พืช)</p>
<p>10 จำนวนการวิจัยและพัฒนาพันธุ์พืชสมุนไพร และเทคโนโลยีเพื่อผลิตวัตถุดิบ จำนวน 30 เรื่อง/ปี</p>	<p>สวก. 7 เรื่อง , สวทช. 4 เรื่อง, ปศ 2 เรื่อง , กวก 3 เรื่อง, สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง 14 เรื่อง รวม 30 เรื่อง (สวก., สวทช., ปศ, กวก, สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน))</p>

แนวทางการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566-2570

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรให้มีคุณภาพและมาตรฐาน ในแผนปฏิบัติการด้านผลิตภัณฑ์สมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2566 - 2570)

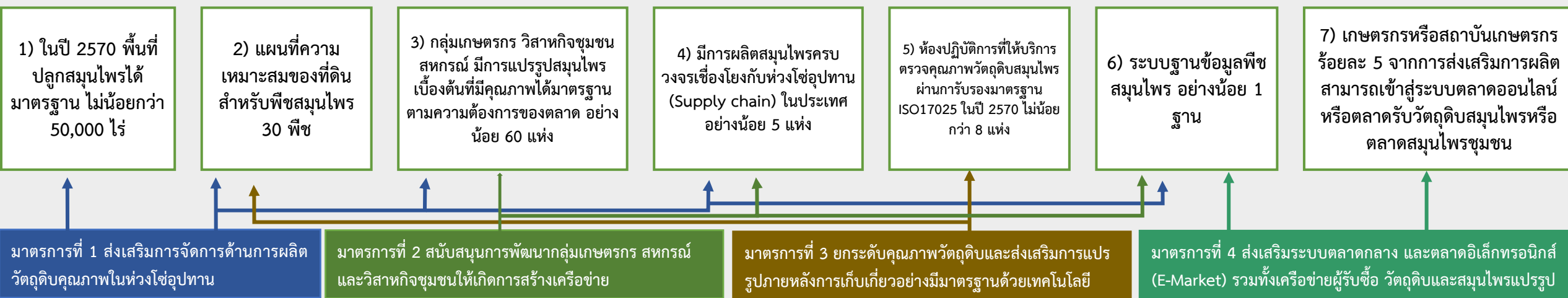
1 เป้าประสงค์ (Objective) ของยุทธศาสตร์

- 1) ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพร แปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรเบื้องต้นอย่างมีคุณภาพ และได้มาตรฐาน
- 2) ส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีในกระบวนการผลิตและแปรรูป
- 3) ส่งเสริมการซื้อขายที่สามารถสะท้อนกลไกตลาดได้อย่างเหมาะสม ร่วมกับการมีกลไกการรับรองคุณภาพของวัตถุดิบและวัตถุดิบแปรรูปเบื้องต้น

2 เป้าหมาย (Targets) ของยุทธศาสตร์

- 1) มีผลผลิตวัตถุดิบสมุนไพรที่ได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของปริมาณผลผลิตรวมจากฐานข้อมูลของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- 2) มูลค่าการผลิตวัตถุดิบสมุนไพรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 3 ของจำนวนที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ปี 2565

ตัวชี้วัดของผลลัพธ์

แผนขอรับการสนับสนุนงบประมาณ ปี 2566 รวม ทั้งหมด 8 หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

โครงการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าสมุนไพรชีวภาพ (กสภ)

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์สมุนไพร (กวภ)

โครงการขับเคลื่อนและยกระดับการผลิตพืชสมุนไพรที่มีศักยภาพ (สป.ภษ.)

โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) กิจกรรมส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูงจากพืชสมุนไพรและพันธุกรรมท้องถิ่นในเขตปฏิรูปที่ดินและโครงการส่งเสริมการแปรรูปสมุนไพรด้วยโรงอบพลังงานแสงอาทิตย์ต้นทุนต่ำในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ถ.)

โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ - สมุนไพร : ติดตามประเมินผล (สศภ.)

โครงการส่งเสริมการผลิตและสร้างเครือข่ายการตลาดพืชสมุนไพรในสถาบันเกษตรกร (กสส.)

โครงการส่งเสริมและสนับสนุนการตรวจรับรองมาตรฐาน GAP พืชสมุนไพร และโครงการพัฒนาระบบและเพิ่มศักยภาพห้องปฏิบัติการทดสอบพืชสมุนไพร ด้านสารตกค้างและเชื้อจุลินทรีย์ (มกอบ.)

โครงการผลิต raw material สาร andrographolide จากฟ้าทะลายโจร, สาร curcumin จากขมิ้นชัน, สาร CBD จากกัญชง/ กัญชา, สาร capsaicin จากพริกและโครงการวิจัยและพัฒนากระบวนการปลูกและการใช้สมุนไพรในระบบการผลิตพืชเพื่อลดการใช้ยาปฏิชีวนะ(ปศ.)

กรอบแนวทางการส่งเสริมการผลิตสมุนไพรเพื่อสนับสนุนแผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566-2570

พัฒนาคุณภาพวัตถุดิบสมุนไพร

ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นในการดูแลสุขภาพด้วยสมุนไพร

การแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

ผลิตสมุนไพรให้ได้มาตรฐานและได้คุณภาพ

- GAP เกษตรอินทรีย์
- พิจารณาสารสำคัญ เช่น ฟลาโวนอยด์ ค่าแลกโตนรวม (Lactone) เช่น สารแอนโดรกราโฟไลด์ (Andrographolide) ไม่น้อยกว่า 6% โดยน้ำหนัก

การปลูกพืชสมุนไพรเป็นการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และนวัตกรรมเกษตร รวมทั้งความหลากหลายทางชีวภาพ

วิจัยพัฒนาพันธุ์พืช เทคโนโลยีการผลิต และการแปรรูป

หลัก : กษ (กสก. ส.ป.ก. พด. สป.กษ กวก. กสส. มกอช. ปศ. สศก. สวก.)
สนับสนุน : สธ. ทส. สวทช. วช.

เป้าหมาย

เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร วิชาทักกิจกรรมชน สหกรณ์
เกษตรกรในพื้นที่ ส.ป.ก. อาสาสมัครเกษตรกร (อกม.)
กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)

- สนับสนุนองค์ความรู้
- การผลิตสมุนไพร
- ปัจจัยการผลิต เช่น กล้าพันธุ์สมุนไพร ปุ๋ย
- เทคโนโลยีการผลิตและแปรรูป
- การผลิตสมุนไพรตามมาตรฐาน GAP
- ความรู้การดูแลสุขภาพด้วยสมุนไพรตามภูมิปัญญาท้องถิ่น

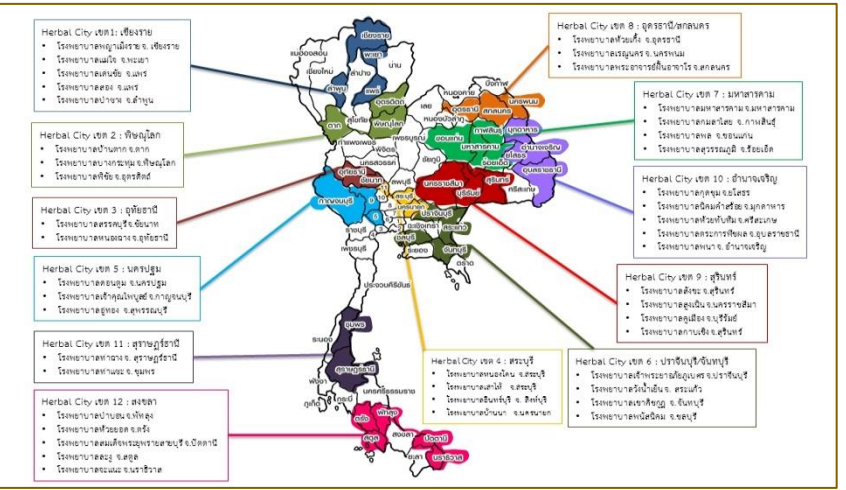
หลัก : กษ (กสก. สปก. พด. สป.กษ. กวก. กสส. มกอช.)
สนับสนุน สธ. อว. มหาดไทย

ฝึกอบรมให้ความรู้ สนับสนุนอุปกรณ์แปรรูปผลผลิตให้แก่กลุ่มเกษตรกร เช่น ล้าง เครื่องสับ หั่น บด อบด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ เป็นต้น

ส่งวัตถุดิบสมุนไพรเข้าสู่ OEM (Original Equipment Manufacturer)

ส่งเสริมและผลักดันเข้าสู่ตลาดวัตถุดิบสมุนไพร

พื้นที่ต้นแบบ 14 จังหวัดเมืองสมุนไพร ได้แก่ จังหวัดเชียงราย ปราจีนบุรี สกลนคร สุราษฎร์ธานี อุดรธานี พิษณุโลก อุทัยธานี สระบุรี นครปฐม จันทบุรี มหาสารคาม สุรินทร์ อำนาจเจริญ สงขลา ขยยสุจังหวัดใกล้เคียงทั่วประเทศ

หลัก : กษ. (กสก. ส.ป.ก. กสส. สป.กษ. สวก.) สธ
สนับสนุน: พณ มท. พน

ข้อเสนอกลไกขับเคลื่อนการดำเนินงานการพัฒนาสมุนไพร

- เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนการพัฒนาสมุนไพรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตามแผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566-2570 ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเกิดผลเป็นรูปธรรม เห็นควรให้มีการพิจารณา การจัดทำแผนขับเคลื่อนพัฒนาด้านวัตถุดิบสมุนไพรในพื้นที่ โดยสำนักงาน เกษตรและสหกรณ์จังหวัดผ่านกลไกคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายของ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์แบบเบ็ดเสร็จ (*Single Command*) ดำเนินงาน ในระดับจังหวัดผ่านหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง และบรรจุเป็นส่วน หนึ่งในการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด ต่อไป